

Badania archeozoologiczne w Polsce i Europie Środkowo-Wschodniej

Materialy – metody – interpretacje

Archaeozoological research in Poland and Middle-East Europe

Data – methods – interpretations

Redakcja:

**Daniel Makowiecki, Renata Ablamowicz, Dominik Ablamowicz,
Konrad Smiarowski & Mirosław Makohonienko**

III Sympozjum Archeologii Środowiskowej
3rd Symposium of Environmental Archaeology

26–29 listopada (November) 2008, Katowice-Koszęcin

**BADANIA ARCHEOZOOLOGICZNE W POLSCE
I EUROPIE ŚRODKOWO-WSCHODNIEJ**

MATERIAŁY – METODY – INTERPRETACJE

**ARCHAEOZOOLOGICAL RESEARCH IN POLAND
AND MIDDLE-EAST EUROPE**

DATA – METHODS – INTERPRETATIONS

STOWARZYSZENIE ARCHEOLOGII ŚRODOWISKOWEJ SAS

**ŚRODOWISKO I KULTURA
ENVIRONMENT AND CULTURE**

VOL. 5

Redakcja:

**Daniel Makowiecki, Renata Abłamowicz, Dominik Abłamowicz,
Konrad Smiarowski, Mirosław Makohonienko**

Bogucki Wydawnictwo Naukowe, Poznań 2008

MUZEUM ŚLĄSKIE W KATOWICACH
STOWARZYSZENIE ARCHEOLOGII ŚRODOWISKOWEJ
INSTYTUT ARCHEOLOGII UNIwersYTETU MIKOŁAJA KOPERNIKA W TORUNIU
STOWARZYSZENIE NAUKOWE ARCHEOLOGÓW POLSKICH – ODDZIAŁ W KATOWICACH
INSTYTUT ARCHEOLOGII UNIwersYTETU WARSZAWSKIEGO

BADANIA ARCHEOZOologiczne w Polsce i Europie Środkowo-Wschodniej

MATERIAŁY – METODY – INTERPRETACJE

ARCHAEOZOological RESEARCH IN POLAND AND MIDDLE-EAST EUROPE

DATA – METHODS – INTERPRETATIONS

Redakcja:

**Daniel Makowiecki, Renata Abłamowicz, Dominik Abłamowicz,
Konrad Smiarowski, Mirosław Makohonienko**

**III SYMPOZJUM ARCHEOLOGII ŚRODOWISKOWEJ / 3rd SYMOSIUM OF
ENVIRONMENTAL ARCHAEOLOGY
Katowice–Koszęcin, 26–29 LISTOPADA / NOVEMBER 2008**

ŚRODOWISKO I KULTURA, Tom 5. (ENVIRONMENT AND CULTURE, Vol. 5)
„Badania archeozoologiczne w Polsce i Europie Środkowo-Wschodniej.
Materiały – metody – interpretacje”

“Archaeozoological Research in Poland and Middle-East Europe. Data – methods – interpretations”

III SYMPOZJUM ARCHEOLOGII ŚRODOWISKOWEJ, Katowice-Koszęcin 26-29 listopada 2008
3rd Symposium of Environmental Archaeology, Katowice-Koszęcin 26th-29th November 2008

Sponsorowane przez:

Muzeum Śląskie w Katowicach

Stowarzyszenie Archeologii Środowiskowej

Instytut Archeologii Uniwersytetu Mikołaja Kopernika w Toruniu

Stowarzyszenie Naukowe Archeologów Polskich Oddział w Katowicach

Instytut Archeologii Uniwersytetu Warszawskiego

Komitet organizacyjny:

Dr hab. Daniel Makowiecki, prof. UMK (Instytut Archeologii, UMK w Toruniu)

Dr Renata Abłamowicz (Muzeum Śląskie w Katowicach)

Dr Dominik Abłamowicz (Muzeum Śląskie w Katowicach)

Dr Mirosław Makohonienko (Instytut Paleogeografii i Geoeologii, UAM w Poznaniu)

Mgr Leszek Jodliński (Muzeum Śląskie w Katowicach)

Komitet Naukowy:

Prof. dr hab. Andrzej Buko (Instytut Archeologii i Etnologii PAN w Warszawie)

Prof. dr hab. Wojciech Chudziak (Instytut Archeologii, Uniwersytet Mikołaja Kopernika w Toruniu)

Prof. dr hab. Kazimierz Lewartowski (Instytut Archeologii, Uniwersytet Warszawski)

Prof. dr hab. Adam Nadachowski (Zakład Paleozoologii, Uniwersytet Wrocławski)

Prof. dr hab. Norbert Pospieszny (Katedra Anatomii i Histologii, Wydział Medycyny Weterynaryjnej,
Uniwersytet Przyrodniczy we Wrocławiu)

Doc. dr hab. Zbigniew Bocheński (Instytut Systematyki i Ewolucji Zwierząt PAN w Krakowie)

Sekretariat Sympozjum:

Dr hab. Daniel Makowiecki prof. UMK, Dr Renata Abłamowicz, Dr Dominik Abłamowicz,

Dr Mirosław Makohonienko, Mgr Marzena Marchelewicz, Mgr Mirosława Zabilska

Skład komputerowy:

Daniel Makowiecki, Mirosław Makohonienko, Renata Abłamowicz

Organizacja techniczna sesji referatowych:

Dr Dominik Abłamowicz

Organizacja sesji posterowej:

Dr Renata Abłamowicz, Mgr Marzena Marchelewicz, Mgr Mirosława Zabilska

Na okładce – wypas pierwotnych, rodzimych form ssaków domowych, Archeologia Doświadczalna w Muzeum Archeologicznym w Biskupinie (fot. Daniel Makowiecki)

ISBN 978-83-61320-30-2

Druk: Bogucki Wydawnictwo Naukowe

NEW PRE-LA TÈNE EVIDENCE FROM THE CZECH REPUBLIC FOR DOMESTIC FOWL (*GALLUS GALLUS F. DOMESTICA*) IN ITS EUROPEAN CONTEXT

RENÉ KYSELÝ

Revision of the earliest finds of domestic fowl from the Czech Republic indicates that the oldest credible find is a female skeleton, from feature 176 at the site Ostrov – Zápy (Prague – east distr.), dated to the onset of the Bronze Age (HB3, i.e. the 9th century BC). This find appears to be the oldest evidence of domestic fowl within Central Europe, respectively within the whole north – western half of Europe. New, credible pre-Latèn period (Hallstat D) evidence from the Czech Republic comes from feature 7/84–85A at the Rubín site (Louny distr.), and other bones dated to the Hallstat C or D period were found at Prague – Kobylisy, Prague – Michle, Těšetice (Znojmo distr.) and Poříčany (Nymburk distr.). However, other potential finds from the sites at Lovčičky (Vyškov distr.) and Prague castle – Lumbeho zahrady (Prague), dated to the Eneolithic or Bronze Age, which have been published and discussed earlier, and new similarly dated finds from Tuchoměřice (Prague – west distr.), Hostivice-Palouky (Prague – west distr.) and Trmice (Ústí nad Labem distr.) cannot be considered credible due to the lack of data, impossible verification, or non-conformable C14 dating.

The character of the Ostrov – Zápy and possibly the Rubín finds may reflect ritual practices, which might have played a greater role in the first period of contact between the central Europeans and domestic fowl rather than in later periods. The hen from Ostrov – Zápy died (was killed) in the spring. The period of this occurrence raises the possibility that the fowl was imported to Central Europe by Cimmerian tribes. Comparison with the data published earlier shows that the size of the pre-Latèn fowl corresponds with the size in the later periods (La Tène, Early Middle Ages). Earlier publications show that evidence of larger breed within Bohemia comes from the 17th century (and possibly in the high medieval period). On the other hand, significantly dwarfed breed already existed parallel to “normal sized” breed in the Early Middle Ages. Body proportions of Ostrov – Zápy fowl do not correspond with later fowl finds from Slavic – Avaric graves, or with common present – day breeds. Ulna bone from Ostrov – Zápy find is relatively longer (compared to tibiotarsus), which could be a primitive feature. On the other hand, relatively short tibiotarsus (compared to femur) is distinctively different from the wild ancestor, which could relate to the reduction of the original cursorial way of life.